

Hoe oefen ik invloed uit?

Korte omschrijving

In deze werkvorm gaan leerlingen/studenten nadenken over manieren om een probleem onder de aandacht van de politiek te brengen, aan de hand van 9 posters waarop verschillende actievormen staan. Je beschrijft verschillende situaties die om ingrijpen vragen en vraagt de leerlingen wat ze zouden doen. Later kunnen ze eventueel ook zelf voorbeeldsituaties gaan bedenken.

Leerdoel

De leerlingen/studenten worden zich ervan bewust dat er verschillende mogelijkheden zijn om politieke besluitvorming te beïnvloeden.

Duur

30 minuten

Benodigd materiaal

9 posters met de verschillende mogelijkheden om invloed uit te oefenen

Handleiding

Stap 1: Introductie

Je kunt deze werkvorm als volgt introduceren: Mensen zijn lang niet altijd blij met de overheid. Soms neemt de Tweede Kamer een besluit waar je het helemaal niet mee eens bent. Of er is een probleem waar de gemeente volgens jou iets aan moet doen. Wat kun je dan doen? Wat is de beste manier om de politiek te beïnvloeden?

In de zaal hang je de 9 verschillende posters op (of leg ze op de grond, zo dat iedereen er omheen kan gaan staan).

Op de posters staan verschillende mogelijkheden om invloed uit te oefenen:

1. Ga stemmen
2. Zoek contact met politici (lobbyen)
3. Ga bij een actie- of belangengroep of politieke partij
4. Zoek media-aandacht
5. Ga demonstreren
6. Stap naar de rechter
7. Start een burgerinitiatief in de gemeente
8. Zorg zelf voor een maatschappelijk initiatief
9. Vertoon burgerlijke ongehoorzaamheid

Licht de posters eventueel kort toe:

1. Ga stemmen

Mogelijke toelichting: 'Als je 18 jaar of ouder bent heb je actief kiesrecht. Eén keer in de 4 jaar kun je stemmen op de politieke partij die jouw voorkeur heeft.'

2. Zoek contact met politici (lobbyen) of ga inspreken bij een raadsvergadering

Mogelijke toelichting: 'Je probeert hierbij heel bewust om invloed uit te oefenen op het proces van politieke besluitvorming. Je moet dus goed weten wie in dit proces belangrijk zijn.'

3. Ga bij een belangen- of actiegroep of word lid van een politieke partij

Mogelijke toelichting: 'Belangengroepen en actiegroepen proberen druk uit te oefenen op de politiek: zij lobbyen dus ook. Je kunt je aansluiten bij een belangengroep wanneer je met anderen eenzelfde belang deelt, bijvoorbeeld als consument, en je vindt dat er te weinig aandacht is voor je belangen. Aansluiten bij een actiegroep ligt meer voor de hand als er een gezamenlijk doel is dat jij en de anderen op korte termijn willen behalen. Lid worden van een politieke partij is een goede stap als je meer van binnenuit invloed wilt hebben op het politieke proces.' Als jongere kun je bij organisaties zoals het LAKS, NJR, JOB, FNV Jong.

4. Zoek media-aandacht

Mogelijke toelichting: 'De media hebben een belangrijke agenderende functie. Veel Kamervragen worden gesteld op basis van kritische artikelen in de landelijke of regionale krant of uitzendingen van programma's als Nieuwsuur of websites zoals Follow The Money (een website met onderzoeksjournalistiek).

5. Ga demonstreren

Mogelijke toelichting: 'Als je wilt laten zien dat een bepaalde beslissing tot veel maatschappelijke onrust leidt, kun je ervoor kiezen om gehoor te geven aan de oproep om te demonstreren. Vaak wordt een demonstratie georganiseerd door een studenten- of milieuorganisatie of door de vakbond.'

6. Stap naar de rechter

Mogelijke toelichting: 'In een democratie kun je een bestuurder of een andere burger voor de rechter dagen als je met diegene in conflict bent. Onafhankelijke rechtspraak is belangrijk om te voorkomen dat mensen voor eigen rechter gaan spelen. Je kunt de gang naar de rechter ook gebruiken als *statement*: je wilt duidelijk laten zien dat je het ergens niet mee eens bent.'

7. Start een burgerinitiatief in de gemeente

Mogelijke toelichting: 'Je kunt een eigen voorstel aan de gemeenteraad voorleggen. Dit voorstel moet door de gemeenteraad in behandeling worden genomen als het voldoet aan bepaalde voorwaarden. Vaak is een van de voorwaarden het inzamelen van een bepaalde hoeveelheid handtekeningen.'

8. Zorg zelf voor een maatschappelijk initiatief

Mogelijke toelichting: 'Met een maatschappelijk initiatief kun je zelf, of samen met buurtbewoners en andere partners, een project opzetten. In overleg met de gemeente kan zo'n initiatief financieel gesteund worden.'

9. Vertoon burgerlijke ongehoorzaamheid

Mogelijke toelichting: 'Je zou kunnen besluiten om bewust, maar wel geweldloos, tegen de wet in te gaan om een politiek doel te bereiken.'

Stap 2: Situaties bespreken

Vertel de leerlingen/studenten dat je hen een paar voorbeeldsituaties gaat voorleggen. Vraag hen voor elke situatie het (volgens hen) meest geschikte actiemiddel te kiezen. Als ze hun keuze gemaakt hebben, mogen ze bij de betreffende poster gaan staan. Benadruk dat er geen foute antwoorden zijn. Elke keuze heeft voor- en nadelen.

Vervolgens laat je de groep over de casus discussiëren. Je kunt de leerlingen/studenten de mogelijkheid geven om tijdens (of na) de discussie alsnog naar een andere poster te lopen. Vraag hen dan om hun veranderde keuze toe te lichten.

Tip: De werkvorm van dit onderdeel is een discussie en dat levert, afhankelijk van het leerniveau van de leerlingen/studenten, meer of minder diepgang op. Om nog wat meer uit te dagen kun je ze zelf situaties laten bedenken.

De situaties

Er zijn 8 situaties. Afhankelijk van de tijd, het opleidingsniveau en de sfeer in de groep kun je zelf bepalen hoeveel en welke situaties je aan de leerlingen/studenten voorlegt. Let erop dat je voldoende tijd inruimt om hen ook nog zelf situaties te laten bedenken, als je meer diepgang wilt.

1. De gemeente wil bomen kappen in je straat. Je bent het hier niet mee eens.

Je kunt lid worden van een lokale natuurorganisatie (optie 3) en vanuit deze natuurorganisatie de gemeente en de publieke opinie beïnvloeden. Je kunt ook een brief schrijven aan de gemeenteraad (optie 2) en aangeven dat je tegen de bomenkap bent. Je kunt ook kiezen voor

optie 9 en je laten vastbinden aan een van de bomen en de pers hiervoor uitnodigen (optie 4). Soms volgt de gemeente niet de officiële procedure. Dan kun je ook naar de rechter stappen (optie 6).

2. Je wilt dat dat de gemeente meer doet om discriminatie in het uitgaansleven aan te pakken.

Je kunt stemmen op een partij die zich sterk maakt om discriminatie aan te pakken (optie 1). Je kunt ook lid worden van een belangen- of actiegroep die hier verandering in probeert te brengen (optie 3). Je kunt ook je verhaal doen in de media (optie 4).

3. De bibliotheek is niet toegankelijk voor mensen in een rolstoel. Je bent hier boos over.

Je kunt contact zoeken met politici (lobbyen). Ook kun je lid worden van een actie- of belangengroep die zich hard maakt voor toegankelijkheid van openbare voorzieningen voor iedereen (optie 3). Je kunt ook lid worden van een politieke partij die zich hier sterk voor maakt (optie 3). Je kunt ook een burgerinitiatief starten en handtekeningen verzamelen (optie 7). Tot slot kun je ook media-aandacht zoeken (optie 4).

4. Je wilt dat er in jouw straat een moestuin komt die je samen met de buurt gaat onderhouden.

Je kunt zelf het initiatief nemen om een gemeenschappelijke moestuin in de straat te realiseren (optie 8), in overleg met de gemeente. Je kunt ook een actiegroep oprichten (optie 3) om aandacht te vragen voor het plan. Je kunt ook zonder toestemming van de gemeente alvast beginnen met het aanleggen van een moestuin (optie 9).

5. Je maakt je zorgen over de vele woninginbraken in de buurt.

Je kunt stemmen op een politieke partij die grote waarde hecht aan het vergroten van de veiligheid in de wijken (optie 1). Je kunt ook ervoor kiezen om lid te worden van een politieke partij die veiligheid als topprioriteit heeft (optie 3). Heb je veel medestanders in je buurt, dan kun je ook overwegen om een burgerinitiatief te schrijven, handtekeningen te verzamelen en het bij de gemeente in te dienen (optie 7).

6. Je wilt dat de winkels in jouw gemeente ook op zondag open zijn.

Je kunt stemmen op een politieke partij die voor het verruimen van het aantal koopzondagen is (optie 1). Je kunt ook afspraken maken met de politieke partijen van jouw gemeente waarvan je hoopt dat dat zij dit ook een goed idee vinden (optie 2).

7. Je wilt dat in je gemeente een muziekfestival wordt georganiseerd.

Je kunt lid worden van een lokale culturele vereniging (optie 3) en proberen om samen met andere culturele organisaties een oproep te doen aan de politiek om meer geld te reserveren voor cultuur. Je kunt ook lid worden van een politieke partij die cultuur erg belangrijk vindt (optie 3).

8. Je vindt dat de wachtlijsten bij de voetbalclubs veel te lang zijn.

Je kunt de wethouder Sport een e-mail sturen waarin je aangeeft dat de lange wachtlijsten de deelname aan sport in de weg staan (optie 2). Je kunt ook contact leggen met de journalist van de lokale media en samen met een aantal mensen die op wachtlijst staan een interview geven (optie 4). Je kunt ook gaan demonstreren voorafgaande aan een raads- of commissievergadering buiten het stadhuis (dat is een combinatie van optie 2 en 5).